

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Polityki
Senioralnej**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
PROBLEMÓW OSÓB STARSZYCH
Z OBSZARÓW WIEJSKICH
(NR 3)
z dnia 10 lipca 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej

– podkomisji stałej do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich (nr 3)

10 lipca 2024 r.

Podkomisja stała do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich, obradująca pod przewodnictwem poseł **Lidii Burzyńskiej (PiS)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– informację prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na temat sytuacji demograficznej osób starszych zamieszkałych na terenach wiejskich.

W posiedzeniu udział wzięli: **Magdalena Fabisiak** dyrektor Departamentu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, **Dominik Rozkrut** prezes Głównego Urzędu Statystycznego wraz ze współpracownikiem, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Anita Richert-Kaźmierska** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Przybylska** i **Jolanta Szymańska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Proszę państwa, możemy już rozpocząć 3. posiedzenie podkomisji stałej do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich.

Otwieram 3. posiedzenie podkomisji. Witam bardzo serdecznie państwa. Stwierdzam przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam panie posłanki, posłów nie ma, a także wszystkich pozostałych gości. Wszyscy państwo otrzymaliście zawiadomienie o posiedzeniu. Czy są zatem pytania do porządku dziennego, który został państwu przedstawiony? Nie widzę, nie słyszę, zatem stwierdzam przyjęcie porządku dziennego.

Witam serdecznie na naszym posiedzeniu podkomisji pana Dominika Rozkruta, prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, panią Annę Wysocką, dyrektor Departamentu Badań Demograficznych GUS, panią Anitę Richert-Kaźmierską, stałego doradcę Komisji, panią Magdalenę Fabisiak, dyrektor Departamentu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Skojarzyło mi się, że to nasza pani Joanna Fabisiak, była posłanka, z którą pracowałam tyle lat w Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Witam również pana Zbigniewa Tomczaka... Nie ma pana z Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, ale jest z nami i witam pana serdecznie – pan Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej. Witam serdecznie panią przewodniczącą. Rozpoczynamy prowadzenie podkomisji.

Ponieważ dzisiejszym tematem jest problem osób starszych z obszarów wiejskich, a inaczej nie problem, tylko statystyka, aby było to zobrazowane, jak wyglądają osoby 60+ zamieszkujące tereny wiejskie, bardzo proszę pana prezesa Dominika Rozkruta o przedstawienie danych z tematyki dzisiejszej podkomisji. Bardzo proszę.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego Dominik Rozkrut:

Ja chciałbym poprosić panią dyrektor Departamentu Badań Demograficznych, która miała przedstawiać dane, tak że nie chciałbym jej odbierać możliwości. Bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Szanowny panie prezesie, jeżeli pan uważa, że te dane statystyczne w wykonaniu pani dyrektor, kobiety, będą pełniejsze, bardzo proszę panią dyrektor.

Dyrektor Departamentu Badań Demograficznych Głównego Urzędu Statystycznego Anna Wysocka:

Pełniejsze... może bardziej optymistyczne.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Jeżeli chodzi o kobiety, to niekoniecznie.

Dyrektor departamentu GUS Anna Wysocka:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca, za udzielenie głosu. Przekazaliśmy taką krótką informację, o którą pani przewodnicząca prosiła. Staraliśmy się też oczywiście uwypuklić ten aspekt osób starszych zamieszkałych na wsi troszkę na tle pokazania ogółu populacji czy też osób zamieszkałych w mieście. Oczywiście taka pełniejsza informacja po wynikach spisu była prezentowana na stałej Komisji Polityki Senioralnej, rzeczywiście bardzo szeroka charakterystyka, a nie tylko te bieżące dane demograficzne. Też ten aspekt starzejącego się społeczeństwa, sytuacji osób starszych, nie tylko ten aspekt demograficzny, ale też społeczny, był szeroko dyskutowany na konferencjach demograficznych, organizowanych przez Rządową Radę Ludnościową wspólnie również z GUS w ramach kongresu. Tak że ten aspekt był podnoszony i rzeczywiście wiele tych problemów jest palących.

Generalnie nic odkrywczego – społeczeństwo polskie, nasza populacja bardzo się starzeje. To tempo starzenia przerasta... Te informacje w notatce, które przedstawiliśmy, pokazują, jak te informacje i dane nie są optymistyczne, a bardziej pesymistyczne. Odnosząc się już może do sytuacji osób starszych, co jest przedmiotem naszego spotkania i posiedzenia podkomisji, to według danych bieżących liczba ludności Polski liczyła 37,6 mln, z czego ponad 40,5% to mieszkańcy wsi. Wśród ogółu ludności wiejskiej osoby starsze – zdefiniowaliśmy jako osoby w wieku 60 lat i więcej, tak jak mówi to ustawa o osobach starszych – stanowiły ponad 23%, a więc ponad 3,5 mln. To jest spora zbiorowość w kontekście dzieci, których udział w populacji osób zamieszkałych na wsi był 21%, czyli 3,2 mln, jeśli już operujemy liczbami.

Od ponad dekady wśród ludności ogółem, ale i wśród populacji osób starszych zamieszkałych na wsi obserwuje się dynamiczny wzrost odsetka tej populacji. Tak dla przykładu, żeby znów zobrazować to liczbami, to od 2010 r. udział osób 60 lat i więcej, zamieszkałych na wsi wzrósł o 32%. Kobiety starsze zamieszkałe na wsi to jest prawie 1/4 populacji, natomiast mężczyźni nieco mniej – troszeczkę ponad 21%. Generalnie, tak jak wśród całej populacji osób starszych, tak również wśród osób starszych zamieszkałych na wsi przeważają kobiety. Udział kobiet w stosunku do mężczyzn to jest 55,2%, mówiąc o tej grupie wieku. Mówiąc o wskaźniku feminizacji, w grupie osób 60+ zamieszkałych na wsi na 100 mężczyzn przypadały 123 kobiety.

Dalej troszkę analizy. Mając na względzie 5-letnie grupy wieku, najbardziej liczną grupę osób zamieszkałych na wsi w omawianej populacji stanowi grupa 60–64, ale to też jest podobnie w ogóle ludności. Druga grupa, to są osoby do 70. roku życia. Najmniej liczną są naturalnie te osoby w wieku 80–84 lata. Natomiast co warto podkreślić, to obserwuje się wśród zbiorowości osób 60+ zamieszkałych na wsi wyższy udział kobiet w tych najstarszych rocznikach wieku, więc tych 85-letnich kobiet jest prawie dwukrotnie więcej niż mężczyzn, więc taki ogólny wniosek – wydłuża się trwanie życia, kobiety żyją dłużej, więc tutaj też ten udział jest widoczny.

Jeśli chodzi o zróżnicowanie wojewódzkie, to też widać to natężenie i zróżnicowanie w poszczególnych województwach. Wśród mieszkańców wsi najwyższy odsetek tej grupy osób to było województwo świętokrzyskie, natomiast najniższy – w pomorskim. Mówiąc tu o zróżnicowaniu regionalnym pod względem wojewódzkim, to również wśród ogółu populacji najmłodszym województwem jest pomorskie i małopolskie, a najstarszym jest właśnie świętokrzyskie i łódzkie.

Taką miarą pokazującą, jak się starzejemy, są również różne wskaźniki, indeksy, które obrazują te niekorzystne trendy demograficzne i dla przytoczenia można wskazać jeden indeks, tzw. indeks starości, który mówi o tym, ile osób w wieku 60 lat i więcej przypada

na tę najmłodszą grupę wieku 0–14 lat i na wsi w 2023 r. na 100 wnuczków przypadało 103 dziadków. Dla porównania można też powiedzieć, że trochę więcej niż dekadę temu, czyli w 2010 r., ten wskaźnik wynosił 74 dziadków na 100 wnuczków. Taka konkluzja, że chyba wnuczkowie się cieszą, nie wiem, czy dziadkowie też.

Chciałabym jeszcze zwrócić uwagę, mówiąc o osobach starszych, że wśród ogółu ludności polskiej liczba ludności w wieku 60 lat i więcej to jest ponad 9 mln. To jest też ponad 26-procentowy udział, a 10 lat wcześniej było to nieco ponad 8 mln, więc widać, jak to tempo przechodzenia w kolejne grupy jest istotne. Ten proces starzenia będzie nabierał tempa. My tutaj w GUS przygotowujemy prognozy demograficzne. Te prognozy są w takich trzech wariantach opracowywane: optymistycznym, średnim i niskim. Dla celów analitycznych wykorzystujemy również, żeby to było spójne, ten wariant pośredni.

Tutaj nie będę wchodzić w szczegóły, ale mimo wszystko ta krótkoterminowa prognoza, czyli do 2030 r., pokazuje, że liczba tych osób w wieku 60 lat i więcej wzrośnie o ponad 0,5 mln do poziomu 10,3 mln, natomiast w 2060 r., czyli w oparciu o wyniki tej prognozy długoterminowej, prawie 12 mln. Mówiąc o tej prognozie długoterminowej, to te osoby w wieku 60 lat i więcej będą stanowiły prawie 40% ogółu ludności, jeśli mówimy o ogólnej populacji.

Jeśli chodzi o prognozowany trend wzrostu odsetka osób starszych na obszarach wiejskich, to to jest analogiczna sytuacja, jeśli chodzi o tę prognozę. Do 2030 r. to też będzie ponad 26%, a do 2060 r. też blisko 38%. Jeśli chodzi o zróżnicowanie regionalne i jak to będzie wyglądać, to rzeczywiście takie wyniki prognozy pokazują, że najstarszymi województwami, tak jak i teraz, będzie świętokrzyskie, opolskie, lubelskie, ale tutaj też łódzkie i zachodniopomorskie ma bardzo zbliżone wskaźniki, natomiast najmłodsze to będą jednak właśnie pomorskie i małopolskie. Należy zwrócić uwagę, że największa dynamika wzrostu starzenia się tej populacji będzie w województwie warmińsko-mazurskim.

Tak że tak króciutko. Jeżeli państwo będą mieli pytania, to wyjaśnimy. Ja dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo pani dyrektor Annie Wysockiej za przybliżenie tych danych, które każdy z członków podkomisji otrzymał drogą elektroniczną.

Czy pan prezes coś chce uzupełnić, czy zgadza się w zupełności z panią dyrektor? Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, zanim otworzę dyskusję, chcę powiedzieć jedno – te dane statystyczne i posiedzenie tej podkomisji w pierwszej kolejności z przedstawieniem danych statystycznych dotyczących seniorów 60+ zamieszkałych na terenach wiejskich są z rozmysłem przedstawione z racji tego, że podkomisja, w której będziemy pracować, dotyczy właśnie tego obszaru i tutaj pani dyrektor w sposób bardzo jasny, precyzyjny to powiedziała. Zresztą tabele i dane statystyczne to w pełni potwierdzają. Nie tylko w Polsce, nad czym jako osoba ubolewam, jak i, myślę, wszyscy członkowie podkomisji, ale również w całej Unii Europejskiej proces starzenia się społeczeństwa jest zdecydowanie większy. To wynika z małego przyrostu naturalnego.

Natomiast jeżeli chodzi o Polskę na tle krajów UE, to różnego rodzaju badania... Nie znalazłam w tym zestawieniu, ale niecałe 42% społeczeństwa mieszka na terenach wiejskich, natomiast w pozostałych krajach UE jest to 50% do 50%. Dlaczego te dane statystyczne są dla nas takie istotne? Dlatego że mimo wielu działań, bo tu na politykę senioralną, trzeba przyznać, zwrócił uwagę Sejm VII kadencji, bo w 2014 r. została wyłoniąca stała Komisja Polityki Senioralnej z Komisji Polityki Społecznej. Dlaczego? Dlatego, że zauważono już ten problem. Nie problem, żeby to dobrze zabrzmiało, bo seniorzy to nie problem – seniorzy to jest ta wartość, dzięki której funkcjonujemy, ale problem demograficzny, a tym samym związany z tym, że państwo powinno się nimi opiekować, tak jak rodzina... Uważam, że wielopokoleniowe rodziny to jest ten filar, ta tradycja i ta siła, która powinna mimo wszystko funkcjonować dla radości, spełnienia, takiej większej swobody dla seniorów, ale państwo również ma obowiązek zatroszczenia się o tę grupę społeczeństwa.

Stąd w 2014 r. została powołana taka Komisja stała, a w tej kadencji mamy to szczęście, że również został powołany minister do spraw polityki senioralnej. Mam nadzieję,

że współpraca z panią minister do spraw polityki senioralnej będzie owocna i dająca wymierne tego przykłady. Poprzez VIII i IX kadencję ten problem, który pani dyrektor była łaskawa przedstawić, był dostrzegany i realizowany w formach wielu programów; programów, które z jednej strony miały przynieść takie bezpieczeństwo seniorom. Chciałby tutaj kwestia 13. czy 14. emerytury, bo między innymi zaopiekowanie czy doopiekowanie to jest też kwestia finansowa... z jednej strony sprawa takiej empatii i wrażliwości, w którą powinien być wyposażony i członek rodziny, ale również i państwo odpowiedzialne za to, czy chociażby „Opieka 75+” do 2018 r., a od 2019 r. zwiększona na pomoc sąsiedzką, czy przeróżnego rodzaju aktywność seniorów – „Senior+”, „Aktywni+”. To wszystko jest, proszę państwa, bardzo dobre. Niemniej jednak nie możemy zapominać, że ciągle wspieranie, ciągła praca i ciągle udoskonalanie tych mechanizmów, które powinny iść za pięknymi hasłami, za działaniami... Natomiast jeszcze musimy mieć, proszę państwa, jedną świadomość, że zarówno... czy służba zdrowia... Dlatego to jest to pierwsze posiedzenie, ponieważ to udowadnia nam, że pomimo tej różnicy zamieszkiwanych terenów, a ponad 90% naszego terytorium to są właśnie tereny wiejskie i niezamieszkałe przez wielkie aglomeracje miejskie, tutaj dostęp seniorów do tych wszystkich programów, poza 13., 14. emeryturą, są poniekąd w jakiś sposób ograniczone. Wszystkiego nie da się zrobić od razu, stąd ta podkomisja dotycząca seniorów z terenów wiejskich.

Taki jeden z przykładów – chociażby dostępność do służby zdrowia. Statystyka, bo między innymi państwa urząd na statystyce się opiera, ona może być piękna, natomiast w rozdzieleniu na mieszkańców-seniorów terenów wiejskich i miejskich, to jest zdecydowana różnica z wielu powodów, czynników. Ale to nie będzie tematem dzisiejszej podkomisji, proszę państwa. Czy leki bezpłatne, szereg tych działań... Mam nadzieję, że praca podkomisji i współpraca w ministerstwie z panią minister Okłą-Drewnowicz – nie pomyliłam, bo ja czasami nazwiska potrafię mylić – będzie na tyle owocna, że po upływie naszej kadencji możemy, zarówno członkowie, jak i z panią wiceprzewodniczącą, powiedzieć, że zrobiliśmy jako podkomisja rzeczy, które wpłynęły na poprawę jakości życia seniorów z terenów wiejskich. To, proszę państwa, gwoli takiego wstępu.

Proszę bardzo, otwieram dyskusję. Kto z państwa chce zabrać głos? Bardzo proszę, pani wiceprzewodnicząca.

Posel Iwona Maria Kozłowska (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Idąc tokiem słów pani przewodniczącej, chciałabym zapytać, czy macie państwo takie dane statystyczne dotyczące właśnie rodzin wielopokoleniowych na wsiach, być może nawet takie porównanie, jak to wygląda w miastach i jak to wygląda na wsiach, żeby mieć odnośnik do tego, jak to się kształtuje na obszarach wiejskich i na obszarach miejskich. Czy takie dane państwo macie, żebyśmy wiedzieli, na ile seniorzy są zaopiekowani przez rodzinę na wsiach, bo jednak te wsie też się wyludniają? Młodzi uciekają do miasta albo wyjeżdżają poza teren kraju, więc już nie ma generalnie takiej tradycyjnej rodziny na wsiach, gdzie jest ta wielopokoleniowość i są to nieliczne przykłady, ale jednak są. Czy takie dane statystyczne państwa zainteresowały i czy dysponujecie nimi? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Bardzo proszę o odpowiedź.

Dyrektor departamentu GUS Anna Wysocka:

Po części tak, bo takie informacje głównie z szerszą charakterystyką opracowywane są w oparciu o wyniki spisów powszechnych. Podawane są rodziny według liczby osób, wieku i przypuszczam, że też jest możliwość... Przyznam się szczerze, że chyba nie robiliśmy takich informacji, nie udostępnialiśmy. Jeśli chodzi o to, czy w jednym mieszkaniu mieszka więcej niż jedno gospodarstwo domowe, czyli tzw. samodzielność zamieszkiwania gospodarstw domowych – myślę, że można by było pokusić się o taką informację, ale tak, te wyniki dotyczące rodzin na wsi, jaki jest skład rodzin, są dostępne w oparciu o wyniki spisu.

Posel Iwona Maria Kozłowska (KO):

A czy państwo nam prześlą też?

Dyrektor departamentu GUS Anna Wysocka:

Są oczywiście na stronie, ale jeśli pani przewodnicząca sobie życzy, możemy przygotować, doprecyzować taką informację, jak najbardziej.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

To jest, pani przewodnicząca, chyba ta największa na początek dla nas radość, że powołanie tej podkomisji miało sens, ponieważ nawet urzędy nie prowadzą aż tak... Bo to nie było akurat w zasięgu żadnej Komisji, więc tutaj, jeżeli jest to możliwe, prosimy o te dane, a na najbliższych posiedzeniach podkomisji będziemy już stricte dane ministerstwo, dany urząd prosić o dostarczenie, bo na tym ma polegać na nasza praca, żebyśmy mieli obraz tej różnicy między życiem, funkcjonowaniem seniorów w miastach a na terenach wiejskich.

Dyrektor departamentu GUS Anna Wysocka:

Jeszcze przygotowaliśmy, w oparciu z kolei o połączone dane dwóch spisów, bo i spisu rolnego, taką informację charakteryzującą gospodarstwa domowe osób z użytkownikiem i bez, zamieszkałych na wsi. Tylko jako ciekawostkę mogę powiedzieć, bo pamiętam, że tylko 30% osób zamieszkałych na wsi jest związanych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego. Tak, 30%, bardzo mało. Charakter wsi się zmienia. Oczywiście to pewnie zależy, ale tutaj mówiąc o tym podziale ogólnym tak od charakteru gminy, natomiast ten ogólny podział pokazuje, że coraz mniej. Mieszkamy, natomiast nie jest to ludność związana z rolnictwem.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Zdecydowanie tak, ponieważ teraz te tereny są zamieszkiwane przez... I te dane statystyczne z każdego roku będą się zmieniały, ponieważ większość ludzi niezwiązanych z terenami wiejskimi zamieszkuje, buduje, czy też wiąże swoją, że tak powiem, pozazawodową przyszłość i życie z terenami wiejskimi. Szczególnie to dotyczy terenów pobliskich dużych miast.

Proszę państwa, czy ktoś jeszcze z państwa chce zabrać głos? Proszę bardzo, pani Anita Richert-Kaźmierska, stały doradca Komisji.

Stały doradca Komisji Anita Richert-Kaźmierska:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, bardzo dziękuję. Ja zacznę od tego, że jestem przeszczęśliwa, że powstała ta podkomisja, ponieważ ja pełniłam funkcję zastępcy wójta w gminie wiejskiej, odpowiedzialnego właśnie za sprawy społeczne. Ta rzeczywistość może mojej gminy, którą miałam przyjemność współzarządzać, nie była aż tak bardzo wiejska, ponieważ sąsiadujemy bezpośrednio z miastem Gdańsk i tutaj właśnie te zjawiska dezurbanizacyjne i ta migracja z miasta na wieś jest bardzo widoczna, ale w powiecie mieliśmy, czy mamy gminy żuławskie, wiejskie, rolnicze. Więc ten świat wygląda zupełnie inaczej i stąd też bardzo się cieszę, że ta podkomisja powstała i że te tematy seniorów na obszarach wiejskich będą wybrzmiewać.

Natomiast po zapoznaniu się z tymi materiałami prezentacji, którą była uprzejma przedstawić pani dyrektor Anna Wysocka, ja rozumiem, że to jest wprawka i że to są pierwsze dane prezentowane na tej podkomisji, ponieważ to są bardzo podstawowe dane, które de facto nie pokazują niczego, w sensie nie pokazują żadnej różnicy pomiędzy miastem a wsią.

Co więcej, ja jestem również pracownikiem naukowo-dydaktycznym, więc ja też miałem różne dane i bardzo istotna kwestia, która myślę, tutaj wymagałaby dodatkowego dopracowania, jest taka, że właśnie potrzebne nam są dalsze analizy, bo z pierwszego czytania tej notatki wynika, że generalnie na obszarach wiejskich jest lepiej niż na obszarach miejskich, a to jest zupełna nieprawda. Bo z tej notatki dokładnie tak wygląda – jest mniej osób w wieku senioralnym itd., a to są absolutnie błędne założenia, wnioski.

Też mam taką uwagę, bo ja już też na naszej Komisji Polityki Senioralnej zwracałam na to uwagę, że kiedy mówimy o sprawach seniorów, mówmy z takim szacunkiem i naprawdę rozwagą, bo to są gigantyczne wyzwania, jak była uprzejma powiedzieć pani

przewodnicząca, i mówienie o tym, że dziadkowie czy wnukowie cieszą się, że ta proporcja jest taka czy inna, też nam zaburza obraz powagi sytuacji tak naprawdę. To, że mamy dużo więcej starszych kobiet na wsiach, to jest oczywista oczywistość, ponieważ kobiety żyją 10 lat dłużej, wobec czego my mamy na obszarach wiejskich absolutne wyzwanie, problem też jako samorządowcy, bo my mamy jednoosobowe gospodarstwo domowe kobiet, bo starość na wsi jest kobietą i to samotnie mieszkającą.

Co więcej, ogromne wyzwanie – i tu mi brakuje tych danych, ale myślę, że to się pojawi na naszych następnych spotkaniach – to jest chociażby kwestia, w jakich warunkach te kobiety mieszkają. Ogromny problem, przed jakim stają OPS w gminach wiejskich, to jest choćby to, że trzeba skierować 85-letnią panią do OPS. Ona mogłaby zostać w swoim miejscu zamieszkania, ale ona opala dom węglem i ona zwyczajnie nie ma jak napalić w piecu. Wobec czego ja bym też bardzo prosiła o może uruchomienie w ogóle takiego systemu zbierania danych na temat właśnie specyfiki obszarów wiejskich.

Odpowiadając pani wiceprzewodniczącej, bo z jednej strony oczywiście my mamy podział, jeżeli chodzi o gospodarstwa domowe osób w różnym wieku w podziale na miasto i wieś i to nie jest problem, żeby to znaleźć, ale są badania PolSenior2 i to są gigantyczne badania, które zostały wykonane m.in. przez pana prof. Piotra Błędowskiego i pana prof. Zdrojewskiego z Gdańska, ale cały duży zespół nad tym pracował. Tam mamy naprawdę bardzo dobrze rozpisane dane dotyczące zamieszkiwania osób starszych. Właśnie na obszarach wiejskich mamy to ogromne wyzwanie.

Co więcej, dane dotyczące liczby osób zamieszkujących gospodarstwo domowe na obszarach wiejskich nie są absolutnie informacją o tym, że seniorzy są zaopiekowani przez członków rodziny, bo ja wiem, jak to wygląda w mojej gminie – o godz. 6.00 mamy ciąg samochodów w kierunku Gdańska, który ten sam ciąg samochodów wraca o godz. 18.00, co oznacza, że ci seniorzy na obszarach wiejskich, nawet jeżeli mieszkają z członkami rodziny, to przez 10 godzin zostają absolutnie sami. Wobec czego ja bardzo dziękuję za to, że jest ta podkomisja. Ja jestem absolutnie gotowa i całą swoją wiedzę i wszystkie też doświadczenia, i wszystkie relacje, w których pozostajemy, bo też tworzymy różnego rodzaju zespoły w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i w ministerstwie do spraw polityki senioralnej... Bardzo proszę o poważne podejście do tego tematu. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo. Tak, szanowna pani. To, co pani powiedziała, to jest szczerą prawdą i właśnie po to jest powołana ta podkomisja, żeby podejść do problemu zróżnicowanego życia seniorów na terenach wiejskich i miejskich, bo z różnych badań, które nie wynikają... My tutaj państwa poprosiliśmy jako podkomisja o dane statystyczne, więc państwo wywiązali się z naszej prośby należycie, ale to jest właśnie ten początek, że jednak jest problem.

Dane statystyczne to jedno, a realia i rzeczywistość to jest drugie. Nawet czytałam też badania, raporty mówiące o tym, że seniorom teraz, chociażby po podwyższeniu, zrównaniu tych świadczeń rentowo-emerytalnych właściwie powinno się żyć lepiej i żyje się lepiej niż w mieście, bo w mieście muszą płacić za wodę itd. Nieprawda, bo na remont na przykład tego mieszkania, w którym jest senior na terenach wiejskich, to nie przyjdzie nikt z zewnątrz i nie wyremontuje, nikt opału nie kupi.

Rozumiecie państwo, to są te problemy, które być może z racji, że nikt na to nie zwrócił uwagi, żaden urząd do tego tak nie podszedł. Cyfry cyframi, natomiast realia i życia w środowiskach wiejskich seniorów są troszeczkę inne niż rzeczywistość, ale po to, proszę państwa, jest właśnie nasza praca, rola, żeby ukierunkować, wskazać, dać tę podstawę do zmiany przepisów.

Tutaj pani doradca powiedziała, że na terenach wiejskich... Też mieszkam przez większość swojego życia na terenach wiejskich i widzę, że ten sznur samochodów rusza. Dlatego między innymi w 2019 r., o czym wspomniałam, była wprowadzona tzw. pomoc sąsiedzka, że nie tylko osoby samotne mogą korzystać z tej pomocy, ale również i takie rodziny, które współfunkcjonują z seniorem, ale z racji tego, że to nie jest wieś, gdzie

wyłącznie praca na roli była podstawą funkcjonowania, tylko wieś teraz zupełnie zmieniła swoje oblicze, można z tego korzystać.

Innym źródłem... Też mam doświadczenie z racji tego, że tutaj muszę prywatnie się pochwalić, jestem córką 94-letniej mamy, która wczoraj miała urodziny, więc wiem, jak to wygląda. Również będziemy musieli zwrócić uwagę na fakt funkcjonowania GOPS, bo proszę państwa, dla mnie pracownicy GOPS czy MOPS to wybaczenie, można się zgodzić lub nie, ale to nie jest praca zawodowa, to jest praca misyjna. To nie jest, że idę od godz. 7.00 do 15.00 i wykonuję jakąś swoją część. Być może moje doświadczenie z racji tego, że pracowałam w szkole, gdzie właśnie opieka GOPS była nad różnymi ludźmi nie tylko seniorami... Więc tutaj też mamy, szanowne panie posłanki, dużo pracy do zrobienia.

Ale konkludując pani wypowiedź, powiem, że to właśnie pani wypowiedź, nasze wypowiedzi dają podstawę do dalszej analizy, przez państwa z GUS, żeby zwrócić uwagę na innego rodzaju zestawienia, statystyki, które dadzą taki obraz realny, nie chcę powiedzieć wirtualny, bo cyfry nie kłamią i to jest rzeczywistość, ale w innym kontekście.

Proszę państwa, czy ktoś jeszcze z państwa chciałby zabrać głos? Pani przewodnicząca Komisji Polityki Senioralnej się przysłuchuje. Czyli, pani przewodnicząca, zdałyśmy egzamin na tyle, że pani przewodnicząca Komisji Polityki Senioralnej nie chce uzupełniać.

Proszę państwa, jeżeli nie macie żadnych pytań, ja właściwie przed chwileczką spuentowałam to posiedzenie dzisiejszej podkomisji jako pierwszej, dającej ten impuls, obraz, przed jaką pracą, wyzwaniem jesteśmy my. Podejrzewam, że jeszcze te 3 lata będziemy, więc nieraz będziemy państwa prosić o pomoc, a wy już państwo wiecie, że istnieje taka podkomisja, która będzie głębiej sięgała właśnie w te struktury danych statystycznych.

Jednak pani przewodnicząca... Oddaję pani głos. Pani przewodnicząca Borowiak.

Posel Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Wywołana poniekąd trochę do tablicy nie chciałabym, żeby to jeszcze nam umknęło, bo rzeczywiście, tak jak powiedziała pani przewodnicząca podkomisji, dane liczbowe mamy przed sobą. Natomiast byłabym za tym i to jest też mój taki wniosek do rozważenia, żeby podkomisja zapoznała się z materiałem przygotowanym przez autorów, o których mówiła tutaj pani dr Anita Richert-Kaźmierska. Mówię o tym projekcie pana prof. Błędowskiego – PolSenior, bo jest to niezwykle istotne, żebyśmy mogli w kolejnym kroku również zapoznać się z analizą, bo oczywiście wtedy, kiedy połączymy te dwa dokumenty, będziemy mogli wyciągnąć wnioski bardziej pełne. To taka moja prośba.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Myślę, że drogą elektroniczną będziemy w stanie dostarczyć członkom podkomisji, ale myślę, że również i Komisji Polityki Senioralnej, jeżeli będzie...

Posel Joanna Borowiak (PiS):

Akurat ten materiał jest bardzo obszerny i to chodziłoby bardziej o zaproszenie autorów na posiedzenie podkomisji. Pani przewodnicząca pamięta, my rozmawialiśmy na ten temat na Komisji Polityki Senioralnej w poprzedniej kadencji.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Niemniej jednak źródło musi być pokazane, żeby ewentualnie dla osób zainteresowanych można by wybiórczo czy w całości zrealizować. Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa jeszcze? Jeżeli nie, to bardzo serdecznie dziękuję państwu. Zamykam posiedzenie podkomisji... Jeszcze, proszę państwa, wybaczenie, ale po raz pierwszy w takiej formie prowadzę. Stwierdzam, że podkomisja zapoznała się z informacją.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie podkomisji. Do widzenia.